

Предплата

на «РУСЛАНА» вноситься:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 10 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Пощиною число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о год. 6-їй пополудні.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 5 ул. Ліндого. — Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламні неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Шестиліте кацапско-народовскої консолідації.

(Конець).

Восьми статях старали ся ми вказати все те, що було недокладне або невірне в Листі знад Полтви і доповнити сей образ нашого суспільного, народного і культурного життя і змаганя, який задумав подати *Observator* закордонним братям. З того, що подав *Observator* в своїм Листі і що ми відтак або доповнили або фактами освітили, годить ся тепер виснувати добутки, щоб они все оставали в тямці народовців.

Москвофіли в австрійській Русі не є ніякою рускою партією а просто відступники, що відцурали ся і мови і народности своєї, отже зірвали з руским народом. Тимто втратили они право промовляти іменем руского народу, або чого небудь для него домагати ся. Роля їх сходить на негацию, перешкоду, активну і пасивну, роботи народовців, а роля інституцій і товариств, що стоять під комендою москвофілів, чи там москвофільского штабу, сходить на консервоване реакційного і антинародного напрямю, на агітоване та інсинуоване проти народовецької роботи, на деморалізоване молодіжи і марноване гроша, зібраного руским народом на культурні потреби. Хто солідаризує ся з тими змаганями, або виразно не відрікає ся від тих змагань москвофільского штабу, той також допускає ся народного відступства.

Так як не може бути ніяких компромісів з людьми, що відrekli ся рускої мови і народности і стали Мадирями, Волохами, Поляками і т. д., так само не можуть і не повинні Русини і ніяке руске сторонництво не може і не повинно входити в ніякі компроміси, ніяку спілку, ніяку акцію з тими, що вважають себе приналежними до московської народности, а тим самим відцурали ся своєї рідної українсько-рускої.

Се була отже, як признає *Observator*, рішуча помилка народовців, що они злучили ся з москвофілами до святакованя ювілею відродін Галицької Русі, а ми додамо, що се була рішуча помилка народовців, що після процесу Ольги Грабар і краху Заведенія входили в компроміси з політичними і моральними банкрутами, тими головними стовпами москвофільского штабу, робили консолідацію при всяких виборах і иньших нагодах. Компроміси і консолідація народовців з москвофілами піддержують лише істнованє москвофілів у нас, розлад, розстрій і деморалізацію в рускім народі, кладуть перепони в успішнім, національним і культурним розвитку руского народу.

Задля того всія проби так зв. помиреня партий, всякі змаганя сконсолідувати ся на ґрунті практичної роботи, мусіли розбивати ся, позаяк москвофільський штаб, маючи на меті лише розлад і розстрій, бороздив всякому порозуміню. З другого боку, маючи все на тямці, що москвофіли не є ніяка руска партія, треба пам'ятати, що ніколи не може бути в живім народі так, щоб не було у него ріжних сторонництв. Навпаки ріжні сторонництва є лише доказом життя і розвою на роду і так само і в рускім народі мусять бути сторонництва. В високорозвитім політично і культурно чеськім народі маємо нині (придержуючись термінології *Observator*-а) сторонництво правительственне (Старо- і Молодочехи), клерикальне, аграрне, радикальне (омлядиністи), соціал-демократичне і т. д., а всі они змагають до того, щоби двигнути чеський нарід в політичнім, національним, культурним і економічнім напрямі. Сі сторонництва ідуть на взаводи з собою, щоби добити ся витиченої собі мети, ідуть ріжними дорогами і дуже часто суперечать собі, поборюють ся, але входять з собою в компроміси (от як тепер чеські фєвдали, Старо- і Молодочехи).

Подібно оно і в Русинів: є тут сто-

ронництво (після *Observator*-а): клерикально-правительственне (хоч ми виказали нестійність сего терміну), національно-опозиційне, радикальне, соціал-демократичне і т. д. Дороги їх можуть бути розхідні, тактика ріжна, але ціль може і повинна бути одна — подвиженне українсько-руского народу. Тут ми іменно не можемо згодити ся з *Observator*-ом знад Полтви, наче-б то опортунізм мав бути абсолютно виключений (таке бодай розумінє виходить з его виводів). Опортунізму в засадничих річах, що тикають ся істнованя і сути самого народу, очевидно не може бути. Втім іменно була помилка консолідаторів, що входили в спілку з відступниками руского народу, а до того ще на боці лишали всякі питання правописні, язикові, національні, етнографічні і т. п., значить зрікати ся виразного поставленя питання, що они є Русини. Але знов є иньша річ, стоячи на основі народній, вибрати лагіднійшу тактику, коли иньше сторонництво вживає *schärfere Tonart*, виступає в опозиції, проти парламентарної більшости або проти правительства. Втім іменно була хибна народовців в політиці останних років, що замість іти, хоч ріжними дорогами, ріжною тактикою до одної мети (бож ніхто незасліплений не може відказати, щоб т. зв. правительственне сторонництво не дбало о потреби руского народу і не могло виказати ся придбанями в тім напрямі), опозиційні чи незалежні народовці сконсолідували ся з москвофілами (а підпирали се й радикали), щоби побити т. зв. правительствєнних і негувати вартість і значінє тих придбань, які они вивдали чи у правительства, чи в соїмі або радї державній для руского народу, для его національних і культурних потреб. Так як в політиці можливі компроміси та опортунізм поміж сторонництвами одного народу, так само можливі компроміси з сторонництвами иньших груп парламентарних або і з правительством — се зовсім не суперечить з засадами національними і політичними руского народу.

3

Листи з Клева.

(Дальше.)

Недоречний тон навчання галицьких філологів, що можуть мати відомости наукові не менші від д. Фльоринського, тим більш впадає увічі, що визначення д. Фльоринського хоружна цілковиту ненауковість, вже хоч би й тим, що він не взяв на увагу істнованя великоруської і малоруської літературної мови минулих століть, що не укладають ся ні в рамки людських говірок, ні в рамки «общерусского языка», а далі забув, що як великоруський так і малоруський язык в науці звуть ся діалектами тільки відносно до гаданого спільного обом руського праязыка, але й сей праязык розуміє ся в науці не як реальний, хоч би в неказано давній минулости, а як історичний момент, як вихідна точка для дальших вислідів. А д. Фльор. утотожуючи назву «великоруський диалект» з назвою «русский язык» (що йому дуже легко зробити, бо в російському суспільстві тільки і вживає ся що термін «русский» а «великоруський» вираз книж-

ковий) ставить український язык в якесь підрядне становище, забуваючи, що наука такої субординації языків не визнає, і з сього утвореного ним становища нижчої ранги він і устанавлює певну обивательську правоздбність нашого языка. Вертаючись ще до куріозного поділу, що вигадав д. Фльор., цікаво роздивити ся, на чому він його збудував, з яких реальних даних він у його випливає. Ми вже зазначили, що великоруський (російський, руський, московський) язык, так і малоруський (український, русинський, руський) мають кожен свою кількавікову літературну традицію, в протязі кількох віків бачимо в літературній мові кожного народу боротьбу елементів широ-народних з церковно-славянськими, боротьбу, яка закінчилась у обох народів рішучою звитягою свовнародного елемента над церковно-славянським і утворенням літературних мов на ґрунті живих народніх говірок, в основу російського літературного языка лягла московська говірка, а в основу українського полтавсько-чигиринська. Білоруський диалект, хоч теж не позбавлений своєї літературної традиції, але виробити свій лі-

тературний язык задля браку національної свідомости не встиг і залишив ся на ступні провінціального диалекту. А якогось загально-руського літературного языка, який мусів би бути органічною сполукою, чимсь середнім між двома диалектами, наука не знає. Невже-ж бо д. Фльоринському невідомо, що російський язык, чи як вони кажуть «русский», в ґрунті своєму цілком великоруський, себ-то московська говірка, що набула літературної обробки, за се свідчать і граматичні форми і лексика, а коли ще д. Фльоринському на доказ сього треба авторитету, то можемо покликатись на безперечний для д. Фльоринського авторитет, на Соболевського, що просто каже: «Середок і вітчизна його—Москва». (Опыт русской диалектологии в. I. ст. 9.). Була-б дуже бажана річ, щоб Фльоринський нам показав українські властивости в язику Достоевського, Толстого, Даля, Турґенева, — навряд чи йому-б на тому поталанило; уважаючи на се, давня протерта аргументация на підпору сеї вигаданої загально-руськости, що змежи Українців зявилося багато великоруських письменників — слаба і нестійна. Нагадаймо

В політиці, що рішає ся на парламентарній видівні, треба все тямити слова чеського Нестора політичного, Рігера, що 300 є більше як 30, що тут рішає більшість, а се особливо повинні тямити рускі послі засуджені вже з гори на незначну меньшість.

Але треба і се тямити, що послі не все зможуть зробити, що їх придбаня повинна вихисновувати руска суспільність, не сидючи з заложеними руками; що та суспільність не повинна лише вигладати, що там послі привезуть, але взяти ся до органічної роботи для народу в долі і до сеї роботи народовці чи то опозиційні чи опортуністи все повинні собі подати руки, та що у них є доволі сили і снаги без москвофілів і проти них, треба лише, щоб в цілій роботі була певна провідна гадка і система, добра організація і поділ праці, а тоді певно дійдемо до своєї народної мети.

Галицка каса ошадности.

Не даром каже приповідка, що »mały Polak po szkodzie«. Так і тепер, аж по п'ятидесяти літах, по частих і великанських дефравдациях послідних літ, в котрих пропало кількадесять тисяч в міській краківській касі, кількадесять тисяч в касі Виділу краєвого (в департаменті соли), стокількадесять тисяч в краківській Фльоріявці і кілька мільонів в львівській касі щадничій — не числячи поменчих адефравдованих сум в ріжних грошевих інституціях у Львові і на провінції, поніс ся оклик між польскою суспільністю: »нагляд над касами«. Аж тепер приходять до переконання, що публичні інституції, котрі мають служити для загалу і хіснують ся єго довірем, не повинні переходити в руки деяких кругів, трактувати ся як здобутки якоїсь касти або кліки людей, до котрих не має приступу ніхто з неважних, не належачих до числа нечисленних верховодів.

Послідні події в щадничій касі подали між иньшими відзивами дневників також краківському Czас-ови тему до таких уваг: Належало би, пише, зірвати вже раз з системою покликуюваня до наглядуючих властей у фінансових інституціях людей, що не знають ся на фінансах і бухгалтерії. На чолі виділу львівської каси стояв чоловік найчестивіший і дуже заслужений: в склад виділу входили люди чесні і поважні, котрих імя на стілько здавало ся ручити за добру управу і таку добру фірму представляло, що намістник вже по відкритю дефіциту не вагав ся повірити ратункову акцію одному з тих членів виділу, що послідні, як він показує ся, осмотрили своїми підписами фальшивий білянс! Тож на тім поли, виводить Czас дальше, доконечна є основна реформа. А рівночасно з сею реформою належало би як найскорше ввести в житє ті приписи з німецької устави о стоваришенях заробкових і го-

сподарских, що відносять ся до періодичної фінансової ревізії господарки заробкового стоваришеня. Бо належить побоювати ся, що на тім поли найближша будучність принесе нам так само не одно розчарованє: вексельний портфель сих товариств містить в собі багато дубіозів, векселі від десяти літ неплачені або прольонговані мнимо особами, що не живють від кільканих літ, а на ділі підписувані третими особами.

Справи дійшли так далеко, що один директор фінансової інституції запевняв нас, що сеї векселі неживучих осіб суть найпевніші, бо сеї, що фальшували чужий підпис, має в тім найбільший інтерес, щоби такий вексель сплачували правильно, тому що инакше дістав би ся перед судові крати! Наконєць супротив ствердження наукою і практикою життя недомагань інституції присяглих судіїв з одної сторони, а з другої супротив таких прояв, як ухвалена частию львівського горожанства заява, признаня пану Зімі, було би пожаданим, щоби справи спроневерень, крадежи і надужить у фінансових інституціях віддавати під ореченє присяглих судіїв не з тої місцевости, де сповнено сеї проступок, але щоби найвищий трибунал делегував до того суд присяглих з иньшої місцевости. В сеї спосіб бодай в якійсь степені запевнить ся повну обективність осуду присяглих судіїв, між котрими не будуть засідати ані пошкодовані і їх кривдники, ані горожани, що хотьби в добрій вірі користали із взглядів директора інституції.

Стрейк академічної молодіжи в Росії.

Справа забурень на петербурскім університеті прибрала такі широкі розміри, що не буде від річи до того, що ми вже подали, додати ще деякі подробиці, які посередно надходять з Росії. Коли на зборах студентів петербурского університету на другий день по нападї поліції на студентів явив ся ректор проф. Сергеевич, сказав він ті слова: Я є стовпом, на котрім написано: не їди на право, бо впадеши в пропасть, не їди на ліво, бо з'їдять тебе вовки. Тим дав ректор до зрозуміня, що напад поліції був згорі уложений, та що він зробив своє, вивішуючи на таблиці осторогу для студентів, щоби здержали ся від всяких маніфестацій. По відході ректора зібрані студенти застановляли ся над єго словами і в виду того, що він не хоче бути їх речником в доходженю нанесеної студентам кривди, але тільки стовпом, що сліпо і німо сповняє прикази поліції, постановили самі доходити справедливости і пошани людської гідности. Одні хотіли заложити протест, другі скаргу до суду, треті напірали за викликанєм скандалю, але переважна часть заявила ся за замкненєм університету. Остаточну децизию відложено на слідуєчий день 22. лютого. На тих зборах постановлено: »Край, в котрім побивають студентів, не варт мати університету і науки.

Студенти не мають сил боронити ся против поліції, а полишені без опіки мають лише один ратунк: пасивний протест, перестати участи на викладах. Коли замкнуться ворота університету, зверне ся увага суспільности, зверхности і висших властей на безправє, якого допускають ся супротив студентів. Вкінці запитують: чого хочете? Справедливости, покараня винувників, пошани прав зі сторони поліції.

Відтак вибрано депутацию, котра повідомила ректора і професорів про запавшу ухвалу студентів. Наслідком сего на другий день на 218 професорів явило ся всего лише 40, а викладів не було зовсім, бо прибувших студенти випросили в чемний спосіб зі саль. Сего дня прилучили ся до протесту: лісний інститут і гірничий, воєнно медична академія — і їх замкнули так само.

Знов на другий день ректор університету подав ся до димісії, а поліція увійшла до університету. Записано около 1000 студентів до поліційного протоколу, а викладів все таки не було, бо явило ся всего 23 професорів. Так само і слідуєчого дня поліція розтаборила ся в університеті, записала знов около 1600 студентів, але викладів не було, бо всего 10 професорів прибуло до університету. До стрейку прилучили ся дальше технологічний інститут, електротехнічний та інжинірів цивільних, інститут доріг і комунікацій, жіночий медичний, курси жіночі, курси фельчерскі, інститут лікарських помічниць і школа дентистів. Надто насіпи телеграми з Москви, що там замкнено університет і висшу технічну школу. На другий день насіпла вістка про замкненє київського університету. На остаток застрейкувала навіть православна духовна академія. Надто студенти вислали зазиви до всіх університетів Росії, щоби прилучили ся до загального стрейку.

На університеті арештовано 833 студентів, однак випущено їх ще того самого дня на волю, бо взагалі они заховують ся спокійно і не визивають; 21 студентів вислано з Петербурга на місце приналежности. Дня 28. лютого відбуло ся надзвичайне засіданє комітету міністрів в справі студентского стрейку. Всі наукові висші заклади в Петербурзі не функціонують. Професорів, котрі занехали виклади, вписано на листу стрейкуючих. Однак місто і професори солідаризують ся зі студентами, а між міністрами мають бути Віте, Ермолов, Куропаткін і Хілков прихильниками справедливого полагодженя студентского стрейку.

Перегляд політичний.

Рух протестантський, який намагають ся піднести в Австрії проводирі німецької опозиції Шенерер і Вольф, находить живу підмогу в протестантских кругах Німеччини. На берлинськім з'їзді »Евангелицького союзу« ззивано до публичних складок для улєкшеня австрійским Німцям переходу на лоно сеї церкви. При тім подавано число охочих до апостазії на 3000 душ. В виду того австрійське правительство, як оголошує Wiener Abendpost, видало обіжник дня 27. лютого до намістників, а в тім обіжнику звертає їх увагу на недозволені агітації заграничні і пригадує розпорядженє з дня 8. жовтня 1898 р., після котрого чужосторонців, що розвивають або наміряють розвинути агітацію на публичних зборах в Австрії, належить видалити з границь держави. Також і зі сторони німецької суспільности в Австрії заложено протест против сеї релігійної агітації з пангерманським підкладом. Ото доносять телеграми, що вчєра вечером відбули ся у Відни дуже численні збори католицької молодіжи в цілі виступленя против виданого Шенерериями поклику: los von Rom! Збори прийняли резолюцію з торжественним протестом против змагань до апостазії від католицької віри і присягою незломної вірности і привязаня до церкви католицької і престолу св. Отця. Дальше заявляє резолюция, що ворогів церкви католицької уважають збори також ворогами Австрії і висказує незломну вірність і привязанє до монарха і вітчизни.

Високе відзначенє б. президента міністрів бар Банфіого гідностию великою охмістра угор-

йому, хоч би й Гоголя, його мова посідає багато українїзмів, але вони не прицепились в російському літературному язиці і студіюючи Гоголя в гімназіях, учителі раз-по-разу показують і виясняють ученикам провінціалізм сього письменника, що калічать російську мову і є небажаними до наслідования; а кільканих слів, що позичено з нашого язика в російський, дають йому таке саме право на назву загально-руського, як непомірно більше число слів позичених з татарського, німецького, французького, англійського, на назву загальнотатарського, загальнонімецького і т. и. Грунтуючись не на науковій засаді, як годило-б ся чоловікови науки, а лишень на факті обмосковлення вищих верств української суспільности, претенсії великоруса Фльоринського так само куріозні і безпідставні, як і претенсії Поляка, що стоячи на точці погляду д. Фльоринського, мав би повне право літературний язык свій в Галичині уважати за загальнопольський, як задля ужитку його в вищих верствах суспільства, так і задля тої причини, що в польській літературі українське живло відгравало трохи чи не більшу роль, як в російській, а що до мови — таки без-

перечну більшу, та і тепер Галичина віддає немало своїх моральних і розумових сил Польщі. Слова Франкові про творчу роль Українців в російському язиці і літературі д. Фльоринський не зрозумів, як і треба було сподіватись. Творча роль ся виразилась не в виробі якогось то середнього діалекту (що існує тільки в науковій уяві проф. Фльоринського), а в тому своєрідному національному живлі, яке Українці внесли в російську літературу і культивували на великоруському ґрунті, і в їх заслугах, що мають вони вироблявши великоруський язык, якого вони вживали, засвоюючи його ще в школі. Увага д. Фльоринського, що »російський літературний язык зовсім не є язык спеціально великоруський, що неможно показати ні на одно село в Великоросії, де-б простий нарід говорив таким язиком, яким друкують ся наші книги і яким говорять вищі освічені класи«, — ми уважаємо, шануючи автора, не більш як за милий жарт.

(Далі буде).

ского, по-при попереднім найвищим признанню у відручній писемі монарха і наділеню Банфіого великим хрестом ордера св. Стефана, да-ло бвшному президентови угорського кабінету повне винагороджене за веї напасти і прикrostи на тяжкім становиску при кермі угорської держави. Банфі буде і на даліше посередником між монархом а угорскою суспільностію. Великий охмістр представляє запрошених гостей на баях і торжествах двірських, отже тим самим і укладає запросини. Але се становиско підносить Банфіого також в єго особистих відносинах. Бар. Банфі зразив собі деякі аристократичні круги, оженивши ся другий раз з учителькою. Котериям тих кругів удало ся виключити жінку Банфіого з двірських прийнят, особливо підчас ювілею. Тепер-жеж як жінці великого охмістра отвирають ся для неї двірські салони. Надто після угорської конститутції великі достойники двору засідають в палаті панів. Отже Банфі ставши в. охмістром двору, може тепер, не уступаючи з політичної арени, зложити свій мандат до палати послів, бо входить в склад палати панів. Се звільняє єго від пових прикrostей, яких би він мусів зазнати в соїмі від своїх політичних противників, а надає єму більший вплив на справу угорської держави.

До бюра Райтера доносять з Пекіну, що правительство хінське мабуть відмовити жада-ню віднаймлення Італії залуви Санмун. Хінці переконані, що то Англія спонукала Італію до того кроку, щоби тим висказати своє невдоволене з теперішнього положення. Але ледви чи то правда. Італія запитувала англійське правитель-ство, але оно ані не противило ся ані не обі-цювало. Дипломати висказують ся отверто, що розпочинає ся нова фаза розвою, нова політика поділу. Один репрезентант великої держави в Пекіні сказав репрезентантові бюра Райтера, що прийшла хвиля для межинародної контролі. Суть ознаки, що Американці взяли би охотно провінцію Чілі, коли би була дійсно заінавгурована політика розмеження кругів впливу.

НОВИНКИ.

— З сойму. При кінці шкільної дебати на вчерашнім засіданю справознавець кн. Чарториский поставив внесене, щоби завізвати правительство до закладаня дальших мужеских семінарій учительских. Пос. Вуйцік виступив з внесенем, щоби рада шкільна постарала ся видавати дешевші книжки шкільні, а пос. Крамарчик виіс утворене учительских семінарій вишшого типу. — Слідуюче засіданє в середу дня 9. марця о 10. год. рано.

— Щедрий дар. Директор учительської семінарії в Самборі п. Йосиф Керекіярто, з нагоди свого відзначеня ордером Франца Йосифа, зложив на добродійні ціли в руки учительского збору квоту зр. Збір учителів долучив сю квоту до суми 2.000 зр., що має служити на утворене стипендії для бідних учеників самбірської семінарії.

— Віче купців християнских і славянских постановлено скликати до Львова.

— В львівській академії ветеринарії одержали диплом лікарів ветеринарії: Ян Станислав Павлин, родом з Ряшева і Іван Володимир Терлецький, родом з Черемішля, оба з відзначенем.

— Населене Чернівців після послідного справознавця центральної комісії статистичної виносить 60.087 мешканців.

— Родина Зіми, б. директора львівської щадниці, як оповідають собі по Львові, старає ся тепер дуже о те, щоби дотичні круги узнали єго чоловіком несповна розуму.

— З львівської щадниці. Надзвичайні загальні збори товариства галицької каси ощадности відбудуть ся вівторок 7-го марця о год. 10-ій перед полуднем, в сали засіданя дирекції.

— Загальні збори «общества Защита землі» відбудуть ся дня 28. марця о 10-ій годині перед полуднем в канцелярії сего «общества» у Львові при ул. Краківській ч. 17.

— Кампанія кс. Стояловского перед львівским судом присяжних вже скінчила ся. В понеділок вечером запав приговор, котрим обжалованого кс. Стояловским редактора «Przyjaciel ludu», п. Вислоуха увільнено від вини а кс. Стояловского засуджено на заплату судових коштів. — Рівночасно покінчено розправу против редактора «Kurjer-a Lwow-sk-ogo», п. Реваковича, котрого засуджено на три тижні арешту або на 150 зр. гривни.

— Прасова кара. *Правіт. Вестник* оповіщає, що російський міністер справ заграничних уділив *Вестникови Героли* друге ушімненє за некористну критику політики правительства супротив Финляндії.

— На університеті в Неаполи прийшло в по-неділок між студентами до поважних розрухів, до чого причинилась подія з одним студентом ветеринарії. Сенат велів університет на якийсь час замкнути.

— Велика буря лютила ся в неділю вечером над Триєстом. В пристани Маджія перевернув вітер борра човен з 6 молодими людьми. З них один лише по кількогодінній борбі з філіями дістав ся около 10-ої год. вечером до берега. Прочі згинули.

— Вибух газу лучив ся в Кракові на клівіці окулістичній. Газові рури, котрі в послідних часах направлявано, не були добре злютовані. По-кликано проте двох служачих, котрі приставили драбину і при помочи запалок стали глядати під стелею місце, де рури не пристають до себе. Тимчасом в горі назбирало ся вже було тільки газу, що тепер запалив ся. Наступила сильна експлозия, котра скинула обох послугачів з драбини. Один з них потерпів значні попареня.

— Лісок «Погулянка» під Львовом ставав від давна сусіднім «горожанам міста Львова» зимою в великій пригоді, бо не уважаючи на се, що ліс становить приватну власність броварника Кляйна, передміскі «горожани» брали з него топливо як своє, а в додатку ще й другим продавали. В понеділок в полудне гаєвий Іван Оприс навінув ся двом таким людям в хвили крадежи дерева яко дуже непожаданий сьвідок, а що хотів їм в розгарбуваню чужої власности перешкодити, оба лиходії потовкли єго на квасне яблоко і утекли. Тяжко покаліченим гаєвим заопікувала ся ратушкова стация і заосмотривши єму рани, відставила до головного шпиталю на курацію.

— В Новім Санчи відбула ся на днях розправа против авскультанта судового Казимира Розвадовского, котрий в ночи з 24-го ва 25-го липня в Лімановій пострілів гефрайтра Роберта Кришково. Трибунал увзглядив дотеперішне честне. житє обжалованого та хвилеве роздражненє, в яким допустив ся злочину, і засудив Розвадовского на 2 місяці в'язниці і на заплату Кришкому 1000 зр. відшкодованя. З рештою жаданого відшкодованя в сумі 4600 зр. відслав трибунал Кришково на дорогу права цивільного. Засуджрний зголосив відклик від вироку так що-до вини як і що-до признаного відшкодованя.

— Смерть при копаню глини. Сімнайцятьлітній Олекса Василів копав в Нижневі глину і споткнувшись, упав в викопаню яму, глибоку на 8 метрів. Нещастє хотіло, що в тій хвили осунула ся земля і присипала Василева в ямі на смерть.

— Ц. к. Дирекция почт і телеграфів оповіщає: Ц. к. міністерство торговлі видало що-до недоручених посилок почтових слідуюче розпорядженє з дня 3. січня 1899, ч. 70157 ex 1898: I. Пересилки почтові, недоручені по мысли розпорядженя з 25. червня 1896 р. ч. 34956 (В. р. ч. 50 з 896), котрі проте вернули на місце наданя, мають ся звертати надавцям. Предмети підлягаючи зіпсованю, котрі годі звернути надавцям, можна сейчас на їх рахунок продати або в міру потреби знищити. II. При дорученю і виданю тих посилок надавцям поступає ся після обовязуючих приписів. Сли на послілку видано посьвідченє наданя, то мусить ся оно при звороті посилок звернути. Сли наданє потверджено в книжці наданя або в спільнім реверсі, то треба ті документи, в ціли занотованя звороту посилок, звернути урядови почтовому. Сли надавець не мешкає в окрузі дорученя надавчого уряду почтового, належить післати послілку до дотичного уряду почтового в ціли дорученя єї надавцеви. Через те не поносить надавець серед звичайних обставин ніяких дальших коштів. Тільки за ті листи, котрі були первістно призначені для округа дорученя надавчого уряду почтового, почисляє ся і стягає ся відповідне додаткове порто за нову просторонь перевозу, коли листи ті до иньшого місця мають ся висилати. III. Коли надавець відмовить прийнятя або в протягу 14 днів по дорученю авіза (адресу пересилкового, реверсу відобраня, переказу) посилок або переказаної суми не відбере, можна ті посилки на річ каси почтової продати або ужити. Надавець має обовязок навіть тоді, коли відмовив відобране зверненої посилок, заплатити тяжаче на ній порто і т. д. IV. Коли надавець є звінстий, то доручє ся єму посилки в той сам спосіб, як иньші предмети до него надіслані. Коли надавець єсть незвінстий, переховують ся листи звичайні через три місяці, иньші предмети через оден місяць в почтовім уряді наданя і удержують ся в евіденції в ціли звороту, коли би ся надавець зголосив. Коли надавець не зголосить са в тім речинци, то уряд почтовый предкладає ті посилки ц. к. Дирекції і телеграфів. Ц. к. почтовый уряд наданя в сисці вивішенім в уряді до загального ужитку про-

вадить виказ посилок, котрі зложені суть до диспозиції незвінстних надавців і зістали відослані до ц. к. Дирекції почт і телеграфів. Ц. к. Дирекция почт і телеграфів отвирає надіслані посилки. Урядники, котрим тоє отвиране поручено, мають розслідути: а) чи звичайні листи містять предмети вартістні; б) чи звичайні листи, містячі предмети вартістні і иньші посилки, можна надавцеви доручити. Урядники ті впрочім не мають вглядати в зміст посилок. V. Звичайні листи, в котрих не найдено предметів вартістних, нищать ся. Звичайні листи з предметами вартістними і посилки, за реверсом надані, замикає ся по отвореню печаткою урядовою. Коли при отвореню сконстатовано, хто послілку надав, посилає ся єї надавцеви посилки через дотичний уряд почтовый. Колиж при отвираню не висліджено надавця, тоді визнає ся єго прилюдно, щоби відібрав предмети недоручені в протягу року, числячи від поміщення оголошеня. Прилюдне візване має містити позначки посилок що до предмету, уряду почтового, дня наданя, адресата і місця призначеня і оголошує ся через одноразове поміщенє в часописі красівій. Тимчасом переховують ся посилки на ризико надавців. VI. Коли прилюдне візване окаже ся безуспішним, тоді припадають предмети на користь почти. Висше наведемі приписи починають обовязувати від 1. цвітля 1899 року.

— Дрібні вісті. Міністер для Галичини, Адам Биджейович, виїхав в понеділок до Відня. — Цісар позволив на зачисленє редактора вістника законів державних Станислава Новинського ad personam до VII. класи ранги урядників державних. — Міністер справедливости іменував ад'юнкта львівського суду краєвого Ізидора Децикевича секретарем при суді краєвим в Кракові. — Цісар увільнив від решти кари 10 злочинників, між ними 3 вязнів карного заведеня в Вишничу і одну жєнщину карного заведеня у Львові. — На улици Замарстинівській у Львові 20-літня селянка Анастасія Н. ідучи в понеділок рано до міста, упала нагло на землю і перестала жити; лікар ствердив смерть від серцевого удару. — В Тисьменици повісив ся був селянин Іван Оленчук через якісь материяльні втрати, але на щастє на час єго відратовано. — В Станиславові помер через загар селянин Дмитро Король. — Австрійський корабель «Palina» з 200 паками тютюну затонув в дорозі межі Сальонікою а Триєстом; ціла залага імовірно згинула.

— Оповістка. Подає ся до відомости, що в книгарни Ставропигійській у Львові можна набути слідуючі проповіди Вс. о. д-ра І. Бартошевского:

1) Проповіди страстні враз з проповідєю на Воскресеніє Христове, уложені після св. Евангелій, оповідаючи о страстях Христових дуже популярно, з практичними, до життя приміреними науками і з примірами, пояснючими предмет науки. Ціна від примірника 1 зр., з пересилкою почтовою 1 зр. 16 кр.

2) Проповіди празничні, на празники Господські і Богородичні цілого року церковного. І ті проповіди суть дуже практичні, примірами пояснені і до потреб душевних примінені. Ціна від примірника 2 зр., з пересилкою почтовою 2 зр. 28 кр.

3) Проповіди недільні, уложені так само як висше згадані. Є їх уже немного. Ціна від примірника 2 зр., з пересилкою почтового 2 зр. 28 кр.

4) Проповідь похоронна, вигошена над гробом бл. п. д-ра Йосифа Левицького, професора релігії при II. гімназії у Львові. Ціна від примірника 15 кр. з пересилкою почт. 19 кр.

Телеграми.

Відень, 7. марця. Wiener Ztg. оповіщає скликанє прочих соймів краєвих — з виїмкою соймів Тиролю, Побережа, Гориці і Градиски — на день 14. с. м. Суть то сойми: Чехії, Стирії, Каринтії, Країни, Шлеска і Форарльбергу.

Рим, 7. марця. Папа повертає вже цілком до здоровля. В неділю по полудни розмовляв весело з лікарами о своїх гімназияльних часах. В понеділок опутив на кілька годин ліжку і зачав приймати звичайну поживу. З нинішнім днем др. Ляппоні перестав відбувати вічні джюри в Ватикані.

Мадрит, 7. марця. В сенаті перечитав Сельвіля декрет замикаючий сєсию, а в палаті декрет з розвизанєм палати.

Бруксєля, 7. марця. Стан бельгійської королевої безнадійний. Кождої хвилі треба дожидати катастрофи.

Розклад їзди поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го жовтня 1898.

(Приїзд і від'їзд поданий після часу середно-європейського).

Поїзд		до Львова	Поїзд		зі Львова
посп.	особ.		посп.	особ.	
	приходить о годині			відходить о годині	
	6:45	з Іцкан (Галацу, Ясс), Сучави	6:00	до Підволочиск, Бродів з голови, двірця	
	7:40	" Янова	6:05	" Іцкан (Букарешту, Ясс, Галацу)	
	7:50	" Тернополь і Бродів на дворець Підзамче,	6:15	" Підволочиск, Бродів з дв. Підзамча	
	7:55	" Сокала і Рави рускої	8:35	" Кракова (Відня, Берліна)	
	8:05	" Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия	8:45	" Янова	
	8:15	" Тернополь і Бродів на дворець головний,	8:50	" Кракова (Відня, Варшави)	
	9:05	" Кракова (Відня, Варшави, Пешту)	9:15	" Скольного, Калуша, Борислава, Хирова	
	10:35	" Іцкан, Сучави	9:35	" Підволочиск, Бродів з дв. головного	
	10:45	" Ярослава, Любачева	9:53	з дв. Підзамче	
	1:01	" Янова	9:55	" Белця, Рави рускої, Сокала	
1:30	—	" Кракова (Відня, Берліна, Вороцлава)	10:55	" Іцкан, Сонова, Бергомету, Сучави	
	1:40	" Скольного, Стрия, Калуша, Хирова	1:55	" Підволочиск, Кієва з дв. головного	
1:50	—	" Іцкан (Букарешту, Галацу, Ясс) Сучави	2:08	з дв. Підзамче	
2:15	—	" Підволочиск (Кієва, Одесси) на дв. гол.	2:40	" Іцкан (Ясс, Букарешту)	
2:30	—	" " Козови, Бродів на дв. Підз.	2:50	" Кракова (Відня, Вороцлава, Берліна),	
	5:00	" " на дв. гол.		" Любачова чер. Ярослав, Ясла чер. Ряшів,	
	5:25	" " " " " " " "		" Хабівки чер. Ряшів або Тарнів.	
	5:40	" Іцкан, Сучави	3:00	" Стрия, Скольного тільки від 1/2 до 30/9	
	5:55	" Сокала, Белця і Любачева	4:55	" Ярослава, Самбора через Перемишль	
Ніч			Ніч		
	3:04	з Підволочиск, Козови, Грималова на Підз.	4:10	до Кракова (Відня, Берліна, М. Ляборч)	
	3:30	" " " " " " " "	5:20	" Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава	
5:10	—	" Кракова (Відня, Берліна, Варшави)	6:30	" Іцкан, Радівців, Кімполонга Сучави	
	6:10	" Кракова (Відня) Самбора на Перемишль	6:40	" Кракова (Відня, Берліна, Варшави)	
8:45	—	" Кракова (Відня, Берліна, Варшави)	6:55	" Тернополь з двірця головного	
	9:10	" Кракова, Ясла, (Пешту) на Перемишль	7:00	" Лавочного (Мункача, Пешту)	
9:39	—	" Підволочиск, Бродів на двор. Підзамче	7:10	" Сокала, Рави рускої	
9:45	—	" Іцкан. (Букарешту, Ясс, Галацу, Сучави)	7:15	" Тернополь з двірця Підзамче	
9:55	—	" Підволочиск, Бродів на дв. головний	7:44	" Янова	
	10:30	" Лавочного (Пешту) Хирова, Борислава	10:05	" Іцкан (Ясс, Галацу) Сучави	
	12:15	" Стрия, Калуша, Борислава.	10:40	" Кракова (Відня, Варшави, Берліна)	
			11:00	" Підволочиск, Бродів з дв. головного	
			11:27	з дв. Підзамче	

ЗАМІТКА: Пору нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно-європейський рижнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно: 12 год. часу середно-європейського = 12 год. 36 мин. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. зал. держ. (Львів, ул. Третього мая, готель Імперяль) уділяє пояснень в справах залізничних, продає білети всякого роду і розклади їзди.

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк Гіпотечний

переніс 3

КОНТОРУ ВИМІНИ

Відділ депозитовий

котрих бюра містили ся до тепер в мезанині власного будинку до льокалю фронтного в партері.

Відділ депозитовий

принймає вклади і виплачує завдатки на рахунок біжучий, принймає до перхована папери вартістні і дає на них завдатки.

Крім того впроваджено подібно як в інституціях заграничних т. зв.

Депозити сховкові (Safe Deposits)

За оплатою 25 до 35 кр. а. в річно, депозитар дістає в сталевій касі панцирній сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де безпечно і дискретно перховувати може своє майно або важкі документи.

Під тим виглядом поробив Банк гіпотечний як найдодітнійш заряджени.

Приписи дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у відділі депозитовий.

ТОВАРИСТВО для розвою рускої штуки

стоваришене зареєстроване з ограниченою порукою у Львові, ул. Підвалє ч. 7

виконує всякі праці з обсягу артистичного малярства, різьбарства і золотарства після композицій своїх членів, а іменно: образи релігійні до иконостасів, олтарів, хоругов, на тетраподи, плащениці і пр. і такі-ж образи до комнат; образи сьвітські: історичні, портрети з натури і фотографій, краєвиди, побутові і т. д.; з дерева: кивоти, иконостаси, олтарі, образи і крести процесійні, сповідальниці і пр. і всякі праці золотарські; рівнож украшує внутра церков, виготовляє пляни церков, каплиць і пр. і удержує на складі фотографічні репродукції образів руских артистів.

Товариство ручить за стильове, старанне і совістне виконанє.

Цілю Товариства є: піднести нашу штуку і витворити руску школу штук красних. Поручаючи проте се чисто руске Товариство патріотичній опіці нашої П. Т. Публики духовної і сьвітської, надіємо ся, що зволить Она причинити ся до осягнення сеї ціли численними замовленнями, котрі приймає

— виключно лиш Дирекция Товариства. —

З глибоким поважанем **Дирекция.**

Товариство не послугує ся агентами.

ЛЕВ ЛОПАТИНСКИЙ.

ДО БРАЗИЛІЇ!

Драма з галицького еміграційного руху в 4. актах.

Ціна книжки брошурованої в картоні 35 кр., оправленої в полотно з хорошими витисками 50 кр. — На поchtову оплату 5 кр.

„СВЕКРУХА“

комедия в 3 актах з сільського житя.

Ціна книжки брошурованої 30 кр., оправленої в полотно з хорошими витисками 45 кр. — На поchtову оплату 5 кр.

Замовлення з провінції у автора ул. Сакраменток ч. 10, Львів. У Львові набути можна в Ставропигийській книгарні.

Хорі на легкі, горло, гортанку і астму!

Хто раз на завсїгди бажає позбути ся слабости легких, або горла, хотїйби найуспїрїйшої, або астми, навіть дуже задавненої і на позір невилічимої, сей негай не гербату для хронічно хорих на легки і горло **A. Wolffsky-ого**. Тисячні подяки дають гваранцію великої уздоровляючої сили тої гербати. Пакет на два дни 75 кр. Брошура (описанє ужитя) задармо. Правда лише у

A. Wolffsky-ого, Berlin, Nr. 37.

Дмитро Затурский

поручає свою

робітню обуви мужескої, жіночої і для дітий

у Львові, улица Коперника ч. 5.

Виріб тїєвалїй, і елегантїй Цїни умїренї. Замовлення з провінції залагоджує відвортною поchtою.

140

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

принймає замовлення і посередничить в закупї:

Сьвітло церковне

впрост з фабрики Іа по 70 зр., Па по 64 зр. за 100 кїл. лосо фабрика.

Вино

в бочках о 135 літрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку лосо місце продукції.

Зї складів висїлає: **КАВУ** по 5 кїл. послїлках поcht. в цїні по: зр. 9-20, 10-20, 10-70, 11-20, а спеціяльність по 12-20 франко

ВИНО в 5 кїл. барїлках по зр. 3—, 3-70, 4-10, 4-90 франко. —

Іньші товари по умїрених цїнах. 78—?

РОБІТНЯ СУКОЇ ДАМСКИХ Емілії Соколовскої

у Львові, Ринок ч. 29., І. п.

принймає ласкаві замовлення і виконує їх густовно і по приступних цїнах.

НАУКУ КРОЮ уділяє в осїбних годинах

Замісцевї панночки приймає на помешканє

Учитель

орган руского Тов. педагогїчного дво-тижневник педагогїчно-науковий, виходить від 1-го червня 1889 у Львові ул. Вірменська ч. 2. Передплата на цїлий рік 3 зр., на пів року 1.60 кр., на чверть року 1 зр.

Артист.-літературні Новини

виходять книжками величини 5—7 печатних листів. Зміст: беллетристика і поезія, оригінальна і перекладана. Програма в заголовку: сильнїйше уваглядюване артистичного викінченя навіть найбільш тенденційних творів, — артизм у змісті і формі.

Ціна книжки з пересилкою: 1 кор.; оздобно оправної 2 кор.

Видавець: **М. Заячківский**, Львів, улица Зибликевича, число 34.